

3.12. Piemērs ievainojamības faktoriem un riskiem virtuālo valūtu nozarē

Ievainojamības faktori un galvenie sektora riski ir pamats, kas jāņem vērā, izstrādājot savu risku novērtējumu. Attiecībā uz sektoru specifiku jāņem vērā šādi VID identificētie sākotnējie sektoru ievainojamības faktori un prezumētie riski.

Virtuālās valūtas pakalpojumu sniedzēju galvenie ievainojamības faktori ir:

- augsts klientu nerezidentu apkalpojošo subjektu īpatsvars;
- nespēja identificēt aizdomīgus darījumus un iesniegt ziņojumus par aizdomīgiem darījumiem;
- augsts skaidras naudas maksājumus apkalpojošu subjektu īpatsvars;
- praktiski nepastāv darbības uzsākšanas kontrole.

Virtuālās valūtas pakalpojumu sniedzēju galvenie prezumētie riski.

Galvenie riska faktori ir saistīti ar klienta izpēti, patiesā labuma guvēja pārbaudi un tā līdzekļu izcelsmes pierādījumu iegūšanu. Neklātienas identifikācija rada augstu krāpšanas un NILLTPF risku. Skaidras naudas darījumu īpatsvars palielina virtuālās maiņas (turpmāk – VV) maiņas pakalpojuma kā sākotnējās legalizācijas fāzes (ievietošanas) lomu, jo īpaši, ņemot vērā skaidras naudas lomu NILL un efektīvas noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas un atklāšanas izaicinājumus. Vienlaikus jāņem vērā arī individuāli VV maiņas pakalpojumiem piemītoši specifiski risku paaugstinoši apstākļi, piemēram, klients maina vai vēlas iegādāties VV ar paaugstinātu anonimitāti kā *Monero*. Attiecīgi VV maiņas pakalpojumu sniedzējs būtu vēlams klasificēt to apkalpoto VV riskus atbilstoši VV piemītošajām īpašībām (stabilas vērtības valūtas, anonīmas valūtas, sākotnējie vērtības/valūtu piedāvājumi, utt.).

Novēršanas likuma subjektiem norādītie riski ir jāpielāgo sniegto pakalpojumu/produktu klāstam un specifikai.

Piemērs atsevišķiem subjekta savu risku klasifikatoriem:

Riska klasifikācijas matrica virtuālās valūtas pakalpojumu nozarē					
Riska faktors	Mazs	Vidēji mazs	Vidējs	Vidēji liels	Liels

Pakalpojumu veids	Virtuālās valūtas maiņa pret citu virtuālo valūtu	Virtuālās valūtas maiņa pret citu virtuālo valūtu un e-maka nodrošināšana	virtuālās valūtas pārdošana par FIAT valūtu, ja klientam ir konts EEZ	Virtuālās valūtas tirdzniecība, ja klienta konts neatrodas EEZ	Sākotnējo valūtas piedāvājumu (ICO) finansēšana, vai dalība (starpniecība) to finansēšanā
Klienta profils kopsakarā ar jurisdikcijas risku	Rezidents, kura biznesa modelis vai ienākumu avots ir labi zināms	Rezidents, par kura biznesa specifiku vai ienākumu avotu ir grūti iegūt visu nepieciešamo informāciju	Nerezidents no Eiropas Ekonomiskās zonas ar skaidru un saprotamu biznesa modeli vai pārbaudāmu ienākumu avotu. Rezidents, kura līdzekļu izcelsme rada šaubas vai neatbilst tā profilam.	Nerezidents no jurisdikcijas ārpus EEZ. Rezidents, kurš ir iekļauts riska personu reģistrā vai ir bijis sodīts par mantiska rakstura noziegumiem, vai publiskajā telpā ir informācija par tā saistību ar šādām personām	Nerezidents no augsta riska jurisdikcijām vai augsta riska trešajām valstīm. Rezidents, kurš darbojas augsta riska nozarē (piem. dubultā pielietojuma preču tirdzniecība, ražošana)

Piemērs sava sākotnējā riska novērtējumam skatāms 3.2. sadaļā.